

חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011¹

פרק א': מטרה והגדרות

1. מטרת חוק זה היא להגן ולשמור על איכות נאותה של הסביבה ולשפרה ולמנוע פגיעה בסביבה או בבריאות הציבור, באמצעות עיגון והרחבה של סמכויות הפיקוח והאכיפה של עובדי המשרד להגנת הסביבה.
2. בחוק זה –
- ”כלי תחבורה” – לרבות כלי שיט וכלי טיס;
- ”מפקח הגנת הסביבה” – מפקח שמונה לפי סעיף 3;
- ”השר” – השר להגנת הסביבה.

פרק ב': מינוי של מפקחי הגנת הסביבה

3. השר רשאי למנות, מבין עובדי משרדו, מפקחים, שיהיו נתונות להם הסמכויות לפי פרק ג', כולן או חלקן, לשם ביצוע הוראות לפי החיקוקים המנויים בתוספת, כולם או חלקם.
4. לא ימונה מפקח לפי הוראות סעיף 3, אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:
- (1) משטרת ישראל הודיעה, לא יאוחר משלושה חודשים מיום קבלת פרטי העובד, כי היא אינה מתנגדת למינויו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;
- (2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי פרק ג', כפי שהורה השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים;
- (3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה השר, בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים.

1. ס"ח 2290, התשע"א (5.4.2011), עמ' 738. הצ"ח – ממשלה 483, התש"ע, עמ' 342.

פרק ג': סמכויותיהם של מפקחי הגנת הסביבה

5. לשם פיקוח על ביצוע הוראות לפי החיקוקים המנויים בתוספת, רשאי מפקח הגנת הסביבה שהוסמך לפקח על ביצוע אותו חיקוק -

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח את ביצוען של הוראות חיקוק המנוי בתוספת או להקל את ביצוען; בפסקה זו, "מסמך" - לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;

(3) לערוך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשמור אותן או לנהוג בהן בדרך אחרת;

(4) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כשהוא נייד, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט.

סמכויות פיקוח

6. התעורר חשד לביצוע עבירה לפי חיקוק המנוי בתוספת, רשאי מפקח הגנת הסביבה שהוסמך לפקח על ביצוע אותו חיקוק -

(1) לחקור כל אדם הקשור לעבירה כאמור, או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה כאמור; על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות), בשינויים המחויבים;

(2) לתפוס כל חפץ הקשור לעבירה כאמור; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (בסעיף זה - פקודת מעצר וחיפוש), בשינויים המחויבים;

(3) לבקש מבית משפט צו חיפוש לפי סעיף 23 לפקודת מעצר וחיפוש, ולבצעו; על חיפוש לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 24(א)(1), 26 עד 28 ו-45 לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים.

סמכויות אכיפה

7. סירב אדם להיענות לדרישת מפקח הגנת הסביבה, על פי סמכויותיו הנתונות לו לפי פרק זה, והיה חשש שיימלט או שזהותו אינה ידועה, רשאי המפקח לעכבו עד לבואו של שוטר, ויחולו על עיכוב כאמור הוראות סעיף 75(ב) (ר(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, בשינויים המחויבים.

סמכות עיכוב

8. (א) מפקח הגנת הסביבה לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו ולובש מדי מפקח הגנת הסביבה, בצבע ובצורה שהורה השר לעניין זה, ובלבד שהמדים כאמור אינם נחזים להיות מדי משטרה;

(2) יש בידו תעודה החתומה בידי השר, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו של מפקח הגנת הסביבה, שאותה יציג על פי דרישה.

(ב) חובת ההזדהות לפי סעיף קטן (א) לא תחול אם קיומה עלול לגרום לאחד מאלה:

(1) סיכול ביצוע הסמכות בידי המפקח;

(2) פגיעה בביטחון המפקח או בביטחון אדם אחר.

(ג) חלפה הנסיבה שבשלה לא קיים מפקח הגנת הסביבה את חובת ההזדהות כאמור בסעיף קטן (ב), יקיים המפקח את חובתו כאמור, מוקדם ככל האפשר.

פרק ד': הוראות מיוחדות לעניין מערכת הביטחון

9. פרק זה נועד להסדיר את הפיקוח והאכיפה של דיני הסביבה כלפי מערכת הביטחון באופן שיאזן בין השמירה על איכות הסביבה והגנתה לבין ביטחון המדינה ושלומו הציבור ויקיים את מטרות חוק זה.

הסדרת הפיקוח
והאכיפה כלפי
מערכת הביטחון

10. בפרק זה -

הגדרות - פרק ד'

"גוף ביטחוני" - אחד הגופים המנויים בהגדרה "מערכת הביטחון";

"התאמה ביטחונית" - כמשמעותה בסעיף 15 לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002;

"חוק להסדרת הביטחון" - חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998;

"מערכת הביטחון" - כל אחד מאלה:

(1) משרד הביטחון ויחידות הסמך של משרד הביטחון;

(2) צבא הגנה לישראל;

(3) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה, שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה;

(4) מפעלי מערכת הביטחון כמשמעותם בסעיף 20 לחוק להסדרת הביטחון, שאינם יחידות כאמור בפסקה (3), ואשר שר הביטחון הודיע עליהם לשר;
(5) משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר והרשות להגנה על עדים;
"נוהל" - נוהל שנקבע לפי סעיף 19;
"קצין בכיר" - קצין שדרגתו סגן אלוף, סגן ניצב או סגן גונדר, לפחות, לפי העניין, או מי שדרגתו מקבילה לדרגה כאמור;
"קצין מוסמך" -

(1) לעניין הגופים המנויים בפסקאות (1), (3) ו-(4) להגדרה "מערכת הביטחון", למעט שירות הביטחון הכללי והמוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים - כמשמעותו בסעיף 21 לחוק להסדרת הביטחון;
(2) לעניין צבא הגנה לישראל - ראש מחלקת ביטחון מידע בצבא הגנה לישראל או קצין בכיר שהסמיך לעניין זה;
(3) לעניין שירות הביטחון הכללי - ראש שירות הביטחון הכללי או עובד בכיר בשירות שהסמיך לעניין זה;
(4) לעניין המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים - קצין מוסמך כמשמעותו בסעיף 21א לחוק להסדרת הביטחון;
(5) לעניין משטרת ישראל - קצין בכיר שיסמיך המפקח הכללי של משטרת ישראל לעניין זה;
(6) לעניין שירות בתי הסוהר - קצין בכיר שיסמיך נציב בתי הסוהר לעניין זה;
(7) לעניין הרשות להגנה על עדים - מנהל הרשות או עובד בכיר ברשות שהסמיך לעניין זה;
"השר הממונה" -

(1) לעניין הגופים המנויים בפסקאות (1), (2) ו-(4) להגדרה "מערכת הביטחון" - שר הביטחון;
(2) לעניין הגופים המנויים בפסקה (3) להגדרה "מערכת הביטחון" - ראש הממשלה;
(3) לעניין הגופים המנויים בפסקה (5) להגדרה "מערכת הביטחון" - השר לביטחון הפנים.

11. מפקח הגנת הסביבה יפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה כלפי מערכת הביטחון, בכפוף לסייגים שבפרק זה.

הפעלת סמכויות
כלפי מערכת
הביטחון

התאמה ביטחונית
ומידע מסווג

12. לא יפעיל מפקח הגנת הסביבה את סמכויותיו לפי פרק ג' כלפי מערכת הביטחון, אלא אם כן נקבעה לו התאמה ביטחונית מתאימה לכך ובהתאם לכללי אבטחת המידע של גוף ביטחוני; גוף ביטחוני יביא לידיעת המנהל הכללי של המשרד להגנת הסביבה את כללי אבטחת המידע האמורים.

סמכות בנייה

13. (א) על אף האמור בסעיף 45(4), רשאי קצין בכיר או קצין מוסמך לעכב את כניסתו המיידית של מפקח הגנת הסביבה למיתקן המוחזק בידי מערכת הביטחון, אם מצא כי התקיים אחד מאלה:

(1) כניסתו באותה העת תשבש פעילות מבצעית או מודיעינית, חקירה פלילית, או תרגיל או אימון רחבי היקף או שנעשה בהם שימוש באמצעי לחימה;

(2) מתרחשת במקום פעילות עוינת;

(3) מתקיימת במיתקן פעילות שמפקח הגנת הסביבה אינו רשאי להיחשף לה מטעמים של ביטחון המדינה או יחסי החוץ של מדינת ישראל.

(ב) קבע קצין מוסמך או קצין בכיר כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך לעובד המשרד להגנת הסביבה כפי שייקבע בנוהל, וייקבע מועד חדש לכניסתו של המפקח, מוקדם ככל האפשר לאחר שחלפה העילה שמנעה את כניסתו.

הזדהות

14. על אף האמור בסעיף 15(1), דרש מפקח הגנת הסביבה מאדם להזדהות לפניו, לשם הפעלת סמכויותיו במיתקן המוחזק בידי גוף ביטחוני, וכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני אוסרים על אותו אדם להזדהות אלא לפני מי שמוסמך לכך על פיהם, רשאי אותו אדם להימנע מהצגת תעודה מזהה ולהציג את עצמו בדרך שתיקבע בנוהל, באופן שיאפשר את זימונו לחקירה ככל שיידרש.

תיעוד ממצאים

15. לשם הפעלת סמכויותיו, רשאי מפקח הגנת הסביבה להשתמש באמצעים שונים לתיעוד ממצאיו; הכנסת האמצעים האמורים או תנאי השימוש בהם יהיו בהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני, ובאופן שיאפשר את התיעוד הנדרש.

מסירת ידיעות
ומסמכים

16. (א) על אף האמור בסעיף 25(2), מסירת ידיעה או מסמך, כולם או חלקם, למפקח הגנת הסביבה, תהיה בהתאם להתאמתו הביטחונית ובהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני, ואולם -

(1) קצין מוסמך רשאי להורות כי ידיעה או מסמך מסוימים בעלי רגישות ביטחונית מיוחדת לא יועברו למפקח, אף אם התאמתו הביטחונית מתאימה, אלא לעובד המשרד להגנת הסביבה כפי שייקבע בנוהל;

(2) קצין מוסמך רשאי להורות כי מפקח הגנת הסביבה לא יוציא ממיתקן ביטחוני מסמך מסוים שקבע לגביו כי הוא בעל רגישות ביטחונית מיוחדת; מסמך כאמור יישמר במקום שייעד לשם כך במיתקן, ויהיה נגיש למפקח או לעובד המשרד שנקבע כאמור בפסקה (1), לפי העניין, בהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני.

(ב) קצין מוסמך רשאי להורות כי מידע מסווג שאינו קשור לחומר החקירה ואינו קשור במישרין לעילת הפיקוח, לא יכלל בידעה או במסמך הנמסרים למפקח הגנת הסביבה או לעובד המשרד כאמור בסעיף קטן (א)(1), ובלבד שיידע את המפקח בכך שהשמיט מידע.

17. על אף האמור בסעיף 35(3), מדידות ודגימות שהן או תוצאותיהן עשויות להיות מסווגות, יבוצעו ויישמרו במעבדות מסווגות, כפי שייקבע בנוהל, ובלבד שלא יהיה בכך כדי למנוע עריכת מדידה או נטילת דגימה.

מדידות ודגימות

18. (א) על אף האמור בסעיף 6(2), לא יתפוס מפקח הגנת הסביבה חפץ שיש חשש כי בשל הוצאתו מידי מערכת הביטחון יינזקו משמעותית כשירותו של גוף ביטחוני, רמת הכוונות שלו ויכולתו להגן על ביטחון המדינה או על שלום הציבור.

תפיסה

(ב) קצין מוסמך רשאי להורות כי מפקח הגנת הסביבה לא יוציא ממיתקן ביטחוני חפץ מסוים שקבע לגביו כי הוא בעל רגישות ביטחונית מיוחדת; חפץ כאמור יישמר במקום שייעד לשם כך במיתקן בהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני ויהיה נגיש למפקח.

19. (א) השר, בהסכמת השר הממונה, יורה בנוהל על אופן יישום הוראות פרק זה בגוף ביטחוני.

נוהל עבודה

(ב) קיבל השר את הסכמתו של השר הממונה לקבוע נוהל כאמור בסעיף קטן (א) או לתקן נוהל קיים, יובא הנוהל או תיקונו, לפי העניין, לידיעת ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת.

(ג) נוהל ראשון לפי סעיף קטן (א) ייקבע בתוך 90 ימים מיום תחילתו של חוק זה, ובהעדר הסכמה בין השרים כאמור באותו סעיף קטן – בידי ראש הממשלה, בתוך 30 ימים לאחר מכן.

פרק ה': תיקונים עקיפים

20-36. (תיקונים עקיפים לחוקים שונים – התיקונים שולבו בחוקים אלה).

פרק ו': הוראות כלליות

37. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.

ביצוע ותקנות

(ב) תקנות הנוגעות למערכת הביטחון בלבד יותקנו גם בהסכמת השר הממונה על הגוף הביטחוני הנוגע בדבר; בסעיף קטן זה, "גוף ביטחוני", "מערכת הביטחון" ו"השר הממונה" – כהגדרתם בסעיף 10.

38. השר רשאי לשנות את התוספת, בצו, בהסכמת השר לביטחון הפנים והשר הממונה על החיקוק שלגביו מתבקש השינוי, ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת.

שינוי התוספת

39. מפקח הגנת הסביבה רשאי להפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה כלפי המדינה ומוסדותיה, ולעניין מערכת הביטחון – בכפוף להוראות פרק ד'.

תחולה על המדינה

40. עובד המשرد להגנת הסביבה שהוסמך כמפקח בידי השר על פי החיקוקים המנויים בתוספת, כולם או חלקם, ערב תחילתו של חוק זה, יראו אותו כאילו הוסמך כמפקח הגנת הסביבה לפי חוק זה לתקופה שלא תעלה על שנתיים מיום פרסומו של חוק זה או עד להסמכתו כמפקח הגנת הסביבה לפי סעיף 4, לפי המוקדם, ויהיו נתונות לו הסמכויות המפורטות בחוק זה, לפי החיקוקים המנויים בתוספת.

הוראות מעבר

41. (א) הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין אחר ולא לגרוע מהן, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת.

שמירת דינים

(ב) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מסמכויות כל גוף אחר לבצע פיקוח ואכיפה של החיקוקים המנויים בתוספת.

- 4.2 תחילתו של חוק זה ביום א' באב התשע"א (1 באוגוסט 2011), ולעניין סעיף 36 - ביום תחילתו של חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011.

תוספת

(סעיף 3)

1. חלק י"ד לפקודת המכרות.
2. חלקים ה' ו' ר"ו' לפקודת בריאות העם, 1940.
3. סימן א' 1 בפרק שני לחוק המים, התשי"ט-1959.
4. חוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961.
5. חוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962.
6. חוק רשויות נחלים ומעיינות, התשכ"ה-1965.
7. חוק הדרכים (שילוט), התשכ"ו-1966.
8. חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.
9. סעיף 288א לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
10. פקודת מניעת זיהום מייים בשמן [נוסח חדש], התש"ם-1980.
11. חוק מניעת זיהום הים (הטלת פסולת), התשמ"ג-1983.
12. חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984.
13. חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988.
14. חוק איסוף ופינוי פסולת למיחזור, התשנ"ג-1993.
15. חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993.
16. חוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים, התשנ"ז-1997.
17. חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999.
18. חוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004.
19. חוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2006.
20. חוק לסילוק ולמיחזור צמיגים, התשס"ז-2007.
21. חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008.
22. חוק להסדרת הטיפול באריוות, התשע"א-2011.
23. חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011.

גלעד ארדן
השר להגנת הסביבה

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

ראובן ריבלין
יושב ראש הכנסת

שמעון פרס
נשיא המדינה